

HOMENATGE NACIONAL ALS MESTRES DE LA REPÚBLICA

Petit Palau (Barcelona), 3 d'abril de 2006

Com a president del Parlament de Catalunya, és tot un honor participar en aquest acte d'homenatge nacional als mestres de la República, justament a pocs dies de poder celebrar aquests 75 anys de la proclamació de la República catalana. El reconeixement d'avui a totes aquelles persones, i al que representen, era un deute pendent de tot un país amb la seva pròpia memòria, un més dels deutes històrics que darrerament, per fi, estem saldant.

Per això, vull que les meves primeres paraules serveixin per agrair a la Generalitat de Catalunya, al seu conseller primer i al Departament d'Educació, l'organització d'aquest acte. Un agraïment que vull fer extensiu a aquelles persones, entitats, institucions, cooperatives de la societat catalana que han endegat iniciatives de reconeixement en paral·lel a la conselleria, i que han acabat culminant en aquest merescut homenatge.

Homenatge a les dones i homes que van ser mestres en els anys de la República, anys en què Catalunya es va situar a l'avantguarda mundial en el món educatiu. Aquells van ser uns anys breus, fou un somni trencat, esmicolat per la dictadura franquista. Però no podem oblidar que aquell somni, aquella il·lusió, durant un temps, fou una realitat.

Des de principis de segle, amb tossuderia, amb un progressiu suport que creixia al temps que creixien els ideals republicans en el país, es va anar obrint pas –com bé podia– una nova manera d'entendre l'ensenyament, i que gràcies a l'impuls del govern republicà, i sobretot gràcies a l'esforç i implicació dels mestres, es va poder estendre pel nostre país.

El d'avui és, doncs, un acte de justícia, una mostra d'estimació de la societat catalana cap a uns mestres que van fer escola, dedicats amb tota l'ànima a formar ciutadans compromesos i amb capacitat crítica de pensament.

L'Escola de la República era la del debat, era la de l'experimentació, era una escola activa i, sobretot, participativa; una escola on es situava els infants en el centre del sistema educatiu; una escola que apostava pel diàleg i per despertar l'afany de saber, una escola que ensenyava a pensar.

Aquella realitat –insisteixo– fou truncada, però el seu llegat, aquells valors propis del republicanisme, romanen vius amb nosaltres, formen ja part inesborrable dels valors de la nació catalana. El llegat d'aquella nova escola, que es va demostrar possible, que es va fer real gràcies als mestres als que avui fem merescut reconeixement, és la base per conformar la societat catalana del futur, que ha de ser tolerant amb la diferència, que ha de respectar els drets de les persones, amb ambició de desenvolupar-se socialment i culturalment, una societat formada per una ciutadania de pensament crític.

Aquest matí, al Parlament de Catalunya, hem fet una simulació d'un ple parlamentari, d'un Ple del Parlament, amb cent trenta-cinc alumnes de diferents llocs del país. Feia goig veure com alumnes de cognoms d'orígens ben diferents, del món sencer, s'expressaven en un perfecte català i reclamaven més cohesió social, reclamaven treballar per a la convivència, reclamaven respecte, reclamaven tolerància, reclamaven apostar per a la diversitat. Són la Catalunya del futur.

I vet aquí que quan els estava fent un discurs de cloenda d'aquest ple, i els felicitava pel bé que havien fet de diputats i diputades per un dia, m'ha vingut de sobte al cap l'acte d'aquest vespre, l'acte d'ara. I ho he vist clar en aquell moment: el passat, el dels mestres de la República, es projectava en el futur, en la Catalunya del futur, representada en aquells alumnes que estaven fent de diputats en aquell moment. I el fil que feia possible aquest vincle passat-futur era justament el de l'educació en valors, el de l'educació per la llibertat. Era el vincle del compromís amb el país, el de voler tenir precisament ciutadans crítics, ciutadans amb criteri.

En l'ensenyament hi ha el futur de qualsevol nació. En l'ensenyament hi ha la clau de la igualtat social, que és també la de la llibertat de les persones, la clau per a tenir ciutadans lliures i amb les mateixes possibilitats. La clau per a una Catalunya millor i més lliure.

Així doncs, mestres de la República, amb tota solemnitat, amb emoció: moltes gràcies. Pel que vau fer, pel que representeu, pel que sou. Sou la nostra història, sou també part del nostre present i, sobretot, en aquests moments, sou exemple i referent per al nostre futur.

De tot cor, moltes gràcies.